

Dunnya jinnamaj-sebe

Dunnyaq jienna dumaa

1 ¹ Diilonj un'a u jinna dunnya-i, u hiela doro yaa igenna baa hienma-i. ² Hienma saa na migannj yogo; ma waa hiere nuoraangu aa Diilonj-Yal die ta di binj hunnma yudoro-i-na. Teriengu waa hiere da kullu.

³ Diilonj wuc cira: «Cecerma saaya ma waa.» Aa na bi ce cecerma-i. ⁴ Unj cie-ma, wuc ne da ma faa. Wuc ce-ma a karnu kukulma-i ⁵ a tuo bin-ma baangu aa tuo bin kukulma-i isungu. Yidienlanngu yaa na waa kufangu-i.

⁶ Ku cuc kaala-i-na, Diilonj wuc cira: «Hunnma saaya ma karnu songma hain.» ⁷⁻⁸ Aa na bi karnu-mei; manamma-i doro, manamma-i cicaara. Haanlinj-yiingu yaa na waa kufangu-i.

⁹ Ku cuc kaala-i-na, Diilonj wuc tira cira: «Hunnma manj dii hienma-na hiere, ma saaya ma tigiinj terduonj-nu aa hienkuole carra.» Maa bi ce dumei. ¹⁰ Diilonj wuc bin hienkuole-i hienma, aa na bin hunnamaj-teriengu-i dannamaj-nuoraangu. Diilonj wuc ne da u maacemma faa. ¹¹ Wuc tira cira: «Hienma saaya ma gbuo baa hienngu, baa dinnma a naara tibiini-i ni sinni-na hiere ni ta ni manj.» Maa bi ce dumei. ¹² Hienj maa pa hienngu-i ku sinni-na hiere, baa dinnma-i ma sinni-na hiere, a naara tibiini-i ni bi sinni-na hiere. Diilonj wuc ne da u maacemma faa. ¹³ Sielinj-yiingu yaa na waa kufangu-i.

¹⁴ Ku cuc kaala-i-na, Diilonj wuc tira cira: «Baannj-yufelle saaya di waa doro-i-na baa ceijo. Baannj-yufelle ta di hel baangu-na aa ceijo tuo hel isungu-na. Ni saaya ni ta ni hel ni pigannj honni-i nin cuu ni-naa dumaa ¹⁵ aa ta ni ce gbagbaama hienma-na.» Maa bi ce dumei. ¹⁶ Wuc bi ce baannj-yufelle-i baa ceijo-i aa ce baannj-yufelle ta di carra di yan ceijo-i a jinna difande-i baangu yun-nu aa jinna ceijo-i isungu yun-nu, aa na hiel moena-i naara. ¹⁷ Unj cie-ni dumaaono-na, wuc ce ni ta ni hel ni ce gbagbaama hienma-na. ¹⁸ Baannj-yufelle da di ta di hel baangu-na aa waa ku yun-nu aa ceijo duo tuo hel isungu-na aa bi waa ku yun-nu. Wuc ne da u maacemma faa. ¹⁹ Naalinj-yiingu yaa na waa kufangu-i.

²⁰ Ku cuo kaala-i-na, Diilon wuo tira cira : «Titiraanba saaya ba yu hunnma-i ta ba wuora ba binj, aa huriinba bi saaya ba waa ta ba yuul.» ²¹ Aa na bi hiel hunnman-binjbaanba-i ba sinni-na hiere ka hel baa bonjbonj-baanba-i, a naara huriinba-i ba sinni-na hiere, aa na ne da u maacejma faa. ²² Wuo gben titiraanba-i wuo : «Mi haan-na horre-i, huon na dii hunnma yu,» aa na bi gben huriinba-i wuo : «Huon na gbuo hienma-i.» ²³ Diilon-yiingu yaa na waa kufangu-i.

²⁴ Ku cuo kaala-i-na, Diilon wuo tira cira : «Binjbaanba saaya ba waa hienngu-na, aa bananba bi waa ciinggu-na.» ²⁵ Aa na bi ce binjbaanba-i ba sinni-na hiere ka hel baa binjbaliinba-i, aa na ne da u maacejma faa.

²⁶ Wuo tira cira : «I ka ma nelbilogo-i mie tenjma, i bie i-naa, u waa hienma tieno. Binjbaanba-i ba sinni-na hiere u ka waa ba yun-nu.» ²⁷ Diilon wuo ma nelbilogo-i fuo nabierajo. Un'a u ma, u maa biero baa ciero, ²⁸ aa na cira : «Mi haan-na horre-i, huon na gbuo hienma-i, mi haan-na baa-ma. Binjbaanba-i hiere ka hel baa titiraanba-i baa huriinba-i, na ka waa ba yun-nu.»

²⁹ Aa na tira cira : «Mi ka han-na dinjma-i hiere, baa tibiini man maan hiere na ta na wuo. ³⁰ Binjbaanba-i ka hel baa huriinba-i hiere, mi ka han bafanba-i hienngu ba ta ba wuo.» Maa bi ce dumei.

³¹ Diilon wuo ne da un cie maman ma gbuu fa. Yiini niediei na waa yiingu fangu-na.

2¹ Nan daa binjbinni man daani-i hiere hienma-na baa dor-i-na, Diilogo banlan ni cejma-i yiingu fangu'i nu-i. ² Un banlan u maacejma-i, wuo fiisa ku cuo kaala-i-na. Yiini niehain na waa yiingu fangu-na. ³ Un fiisaan niehain-yiingu-na, wuo ce yiingu fangu-i fuo kunngu.

Nelbilogo juo canl Diilogo-i

⁴ DIILOGO yaa Weimantieno-i. Un jienna dunya-i dumaa ku yaa daaku. Un hiela dor-i baa hienma-i yiingu man nu-i, ⁵ u saa na hi daan yogo, aa molo saa na waa duo kun hienma-i. A ce dumaano-na, hienngu-i ka hel baa dinjma-i, binjkunngu saa na hi pa yogo. ⁶ Nga senmerma waa teriengu nangu-na. ⁷ DIILON wuo par hienma-i

teriŋgu faŋgu-na a ma nelbilongo-i[†], aa hul fafalmu dii u miɛŋa-na, aa na piŋŋ-yo u sire. Uŋ'a u ma, u maa bibieŋo.

⁸ Ku huongu-na, DIILON] wuo bel suongu nanŋu banpagungu-na duo dii tibiŋni a jinna nelbilongo-i. Uŋ bila suongu-i teriŋgu maŋ nuo-i, ba juo ta ba bin-ku Edeni. ⁹ Tibiŋni maŋ faa hiere aa ta ni dol, DIILON] wuo ce ni pa suon daaku-na. Aa na tira ce ninanŋi pa suongu huonga-na ni hain. Kunanŋu waa da ŋ wuo ku belle-i ŋ sa ku, aa kunanŋu-i da ŋ wuo-ku, ŋ ta ŋ suo anŋfafanma-i baa anŋbabaŋma-i.

¹⁰ Nuoraanŋu nanŋu waa Edeni-i-na, ku'i taa ku siinna suongu-i; kuo karanu-kuo ka calnu ce nuoranaganŋmu naa.

¹¹⁻¹² Dienlan-kaanga-i ba bin-ka Pison; ka yaa ciinlanyan janmalan maŋ baŋ binŋ-yon Avila-i nyungo-i-na. Janmalan faŋo-i sennefeŋeŋo dii-yuo, baa natikolofeŋeŋo nano, ba bin-yo bideliyomu, a naara tanŋpenleinŋa maŋ baŋ ceŋ nibileŋni-i baa-ya a bi dii.

¹³ Haanlinŋ-kaanga-i ba bin-ka Gihon; ka yaa ciinlanyan janmalan maŋ baŋ binŋ-yon Kusi-i. ¹⁴ Sielinŋ-kaanga-i ba bin-ka Tigire; ka yaa buonŋ ka kan janmalan maŋ baŋ binŋ-yon Asuur u banpagungu-na. Aa naalinŋ-kaanga-i ba bin-ka Efurati.

¹⁵ DIILON] wuo jinna nelbilongo-i suongu-na dii Edeni-i-na u duo tuo migann-ku aa tuo neya-kuo. ¹⁶ Aa na gboya-yuo wuo: «Ŋ gbaan ta ŋ wuo tibibienŋa-i hiere suongu-na, ¹⁷ ŋga tibiŋ daaku-i, da ŋ wuo-ku, ŋ ta ŋ suo anŋfafanma-i baa anŋbabaŋma-i; teriŋgu faŋgu-na, ŋ baa ji cira ŋ wuo-ku; da ŋ wuo-ku yiŋgu maŋ nuo-i, ŋ ka ku, borona si dii mei.»

¹⁸ Ku huongu-na, DIILON] wuo cira: «Bibieŋo duo tien u diei-i, ku saa fa. Mi ka ma u nabieraŋo han-yo u tuo kan-yuo.» ¹⁹ DIILON] wuo ce hienma-i a ma binŋbaanba-i ba sinŋni-na hiere, aa na jo baa-ba nelbilongo wulaa u duo ji haa yireiŋa bei. Duo haa yerre maŋ, di yaa-i. ²⁰ Nelbilon wuo haa yireiŋa-i binŋbaanba-na hiere. Ŋga fuo fere-i u saa da u nanolŋo bei umanŋ ka gbaan kanyan-yuo. ²¹ DIILON] wuo kure-yuo baa duofunŋmu, aa na hiel u gbugbasinŋgu diei aa bir suunu teriŋgu-i ku teŋma-i. ²² Uŋ hiela gbugbasinŋgu maŋ, wuo ma cieŋo baa-ku a jo baa-yo bibieŋo wulaa. ²³ Bibieŋ uŋ juo'a u ne da bige-i daaku-i? Fuo nanolŋo! Wuo cira: «Anhaan! Fiefie fuo, mei

[†] 2.7 Ebireŋma-na, ba bin hienma-i «adama» aa bin nelbilongo-i «adam». Ku dii ŋaa Diilongo para «adama» yaa a ma «adam»-i.

nanolho yaa daayo-i! Ba maa-yo baa mei kuonma-i, mei wuogo. Ba ka ta ba bin-yo cieŋo¹.» ²⁴ Ku'i cie na da bibieŋo duo ce u hel u binŋcuoŋba holma-na baa u cieŋo-i ba ka gbonu ce kuduŋgu.

²⁵ Bibieŋo-i baa cieŋo-i ba waa tanŋporni, aa ba saa ta ba suo ban binŋ kumanŋ senŋerre-i.

3¹ Suoŋ-binŋbaanba-na hierie jienŋo'i na suyaŋ u taanl u yaŋ. Yiingu nangu-na, wuo yuu cieŋo-i wuo: «Mi nuɔ wuo Diilonŋ wuo na baa wuo tibibelle suongu-na; ninŋeŋo wei?» ² Cieŋ wuo cira: «Diilonŋ wuo i gbaan tie wuo tibibieŋa manŋ suongu-na, ³ nga tibiingu nangu dii suongu huonŋa-na, wuo i baa wuo-ku, i baa bi yieya-kuɔ. Die wuo-ku, i ka ku.» ⁴ Jiennŋ wuo gben cieŋo-i wuo: «Na sie gbuu ku. ⁵ U suya wuo da na wuo-ku yiingu manŋ nuɔ-i, na yufieŋa ka puur na ta na da fuɔ teŋma-i, ku'i cie wuo na baa wuo-ku.»

⁶ Cieŋ wuo ne da tibiingu bieŋa faa, aa saaya wuoma. Aa tira ne da da ba wuo-ya, cencenmungu nangu ka suur-bei naara. Wuo kar wuo. U bolɔ waa u caangu-na, wuo han ufaŋo bi wuo. ⁷ Ba hain-na hierie ba yufieŋ aa puur. Baa ne da ba dii tanŋporni; baa ka nanŋɔɔr ba yeŋsanfielu a hin.

¹ 2.23 Ebireŋma-na, da ba cira bibieŋo ku biya ku-naa celle baa da ba cira cicieŋo.

⁸ Dennyngbaanngu-na, DIILON] wuo jo ji tuo wuora suongu huongga-na u naŋ fafalmu. Bibieŋo-i baa cieŋo-i baa nu u wuo u jo. Baa fuo tibiŋni holma-na wuo u baa ji da-ba. ⁹ DIILON] wuo jo ji naa-ba, wuo fara bin bibieŋo-i aa yuu-yo wuo: «Ni dii hie?» ¹⁰ Bibieŋ wuo cira: «Mi nuŋ ŋ yalle-i mi ne da mi dii tanporuonngu, korma daa-mi, ku'i cie mi gbar fuo.» ¹¹ DIILON] wuo cira: «Hai moloŋo-i tuonnu-nie wuo ni dii tanporuonngu? Mi suya mie ŋ wuya tibiinggu maŋ miŋ ŋa na cie-ni wuo ŋ baa wuo-ku.» ¹² Bibieŋ wuo cira: «Niŋ haan-mi cieŋo maŋ, u'i haan-mi baa-ku, ku'i cie mei bi huun wuo.» ¹³ DIILON] wuo waŋ baa cieŋo-i wuo: «[ŋ] cie bige-i dumaŋde-i?» Cieŋ wuo cira: «Jienŋo'i saa tanl-mi mi wuo-ku wei?»

¹⁴ DIILON] wuo waŋ baa jienŋo-i wuo: «Niŋ cie mafanma-i, mi waasaŋ nuŋnei bingbaanba holma-na hiere. [ŋ] ji ku dumaa ŋ sie da gboluonngu, ŋ ka ta ŋ buunl baa ŋ kusunngu, aa ŋ niwuoni-i hiere hienma ka waa-nie. ¹⁵ Mi ka dii bigaanru nuŋ baa cieŋo-i na holma-na, aa tira dii-du na huon-baanba holma-na. Uman duo hi-ni, u ka muonu ŋ yungu-i, aa nuŋ da ŋ bi hi uman, ŋ ka don-yo.»

¹⁶ Aa na waŋ baa cieŋo-i wuo: «Mi ka ce da ŋ waa baa kusunngu-i ŋ mulienŋma maara, aa ŋ horre ka ta di ce kpelle. [ŋ] bolŋ sie tuo yaŋ-ni, ŋga u maama ka ta ma dol-niŋ.»

¹⁷ Ku huongu-na, wuo waŋ baa bibieŋo-i wuo: «Niŋ nuŋ ŋ cieŋo nungu-i aa wuo tibiinggu maŋ miŋ ŋa na cie-ni wuo ŋ baa wuo-ku, mi ka waasa hienma-i naŋ maama-na. [ŋ] ka ta ŋ mulienŋ aa suŋ da ŋ da ŋ niwuoni-i. ¹⁸ Da ŋ bel suongu-i, hiennggu ka ta ku pa, aa ŋ bi saaya ŋ hiel ŋ dinŋma-i kusonŋ'nu-i. ¹⁹ Da ŋ saa cufal, ŋ sie da binŋkunngu wuo. Mi cie hienma yaa ma-ni; a ce dumaŋo-na, muŋcormu si dii-nie. [ŋ] saaya ŋ suŋ wuo yiinggu dii baa yiinggu ŋ ka bir suur-mei.» ²⁰ Bibieŋo yerre'i na waa Adama. Adama wuo haa u cieŋo yerre-i wuo Awa. Wuo u yaa-i nuonba-i hiere ba ŋyu. ²¹ DIILON] wuo ce nidiini baa caanni a han ba hin. ²² Aa na cira: «Nelbilonŋo cie mie tenŋma fieŋie-i-na, tuo suŋ anŋfafanma-i baa anŋbabalanŋma-i. Yaan i cie-yo u baa ji hi cicenlanŋ-tibiinggu-i kar-ku a wuo; die yaŋ u wuo-ku u sie ji ku da.» ²³ DIILON] unŋ cie hienma maŋ ma nelbilonŋo-i, wuo donya-yuo suongu-na u duo ka tuo kun-ma. ²⁴ Unŋ donya-yuo, u popuorbieŋba nanba waa ba bin-ba seribenba, wuo jinna-bei suongu muŋsuurmu-na ba da ba ta ba neya cicenlanŋ-tibiinggu-i aa na bi jinna jiganporuonngu, ku ta ku caa daanmu aa ta ku bibirre.